

Yes We Can – stop Keystone XL Pipeline

En diskursanalys av miljörelsens motstånd

Fanny Hernmarck

Abstract

The aim of this thesis is to gather an understanding of the creation of unlikely alliances within the environmental movement as a social movement. This is done in turn done by looking at the resistance among the environmental movement as well as grassroots organizations that arose around the proposal to build a pipeline called Keystone XL made by the Canadian oil company TransCanada in 2008. The five year long political struggle among the environmental movement that started getting the media's attention in 2010 and resulted in the Obama administrations rejection of the project in 2015 is the focus of this thesis. By using Maarten. A Hajers argumentative discourse theory I have in this thesis gathered an understand for how the environmental movement through the usage of language positioned themselves against the project as well as kept the resistance going for five years.

Keywords: Environmental movement, Keystone XL Pipleine, argumentative discourse analysis, storylines.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.1.1	En diversifierad miljörelse.....	3
2	Diskursanalys som teori och metod	6
2.1	Den argumentativa diskursanalysens utgångpunkter.....	6
2.1.1	Argumentativ diskursanalys som teori.....	8
2.1.2	Argumentativ diskursanalys som metod.....	10
3	Analys	12
3.1	Övergripande om projektet och dess motstånd.....	12
3.1.1	Keystone XL – ett riskfyllt projekt.....	13
3.1.2	Keystone XL – smutsig olja.....	16
3.1.3	Keystone XL – Obamas klimatpolitiska arv.....	18
3.1.4	Diskurskoalitioner.....	20
3.1.5	Keystone XL:s betydelse för miljörelsen.....	21
4	Diskussion och slutsats	23
5	Referenser	24

1 Inledning

I december 2015 så skrev 196 länder under parisavtalet. Avtalet betonade framförallt vikten av en gemensam kamp mot klimatförändringen och det internationella samhällets gemensamma ansvar för att kraftigt reducera koldioxidutsläpp. Parisavtalet bemöttes främst med positiv respons och talades om i termer av det avtal som fundamentalt skulle leda in världens nationer in på en ny bana bort från fossila bränslen och mot nyare och smartare energikällor (Warrick, Mooney, Washington Post, 2015). Knappt en månad innan klimatmötet i Paris så firade miljöaktivister Obama administrationens avslag av Transcanadas ansökan om att bygga Keystone XL. Keystone XL var namnet på en rörledning som skulle transportera olja från oljesanden i Alberta till raffinaderierna på den mexikanska golfkusten. Avslaget sågs som en oväntad vinst för miljörörelsen som tillsammans med andra opponenter under en 5 år lång period skrivit artiklar, bedrivit kampanjer och demonstrerat sitt missnöje med ansökan (Eilperin, Mufson, Washington Post 2015). I en intervju med Bill McKibben, en utav de ledande figurerna bakom motståndet sade att han också var förvånad över resultatet eftersom han med hänsyn till den historiska erfarenheten trodde att ansökan i slutändan skulle godkännas (Wapner 2016, 377).

Den del av det politiska forumet som fört fram miljöfrågorna har under större delen av miljörelsens historia befunnit sig i underläge. De senaste årtiondenas politiska anammande av miljödiskursen har dock gjort det populärt och politiskt viktigt att uttrycka sin oro över miljöproblem. Idag uttrycker de flesta en oro över bevarandet av vatten och natur, välbefinnandet av de delar av det globala samhället som faktiskt är offer av miljöproblematiken eller den snabba reduktionen av biologisk mångfald som nuvarande system möjliggör. Trots att de senaste årtiondenas politiska anammande skulle kunna ses som en framgång för miljörelsen så har en integrering av miljödiskursen också skapat svårigheter att få igenom en reell förändring. Den allmänna integreringen av miljödiskursen kan ses i vardagsretorik men också i termer av samarbete mellan företag och miljöorganisationer. Om detta samarbete mellan företag och miljöorganisationer har bidragit till att företag minskat sitt avfall eller anammat hållbarare material sin produktionsutveckling så skapar detta samarbete i slutändan inget utrymme för verklig kritik (Wapner 2016, 373). Företagens anammande av miljödiskursen kan i sin tur ses göra det svårare för miljörelsen att skapa motstånd eller utgöra en kritik av de rådande strukturerna och det förklarar således varför miljörelsen vinner vissa strider men i det stora fortsätter att förlora den större striden (Wapner 2016, 374).

Trots att miljödiskursen har politisk och kulturell sprängkraft så är den enligt Wapner svårt underfinansierad och har dåliga förutsättningar att konkurrera med de vinstdrivande intressen som lever på expansionen av kapital och optimismen om att systemet fungerar. Miljödiskursens oförmåga att i tillräckligt hög grad påverka den internationella lagstiftningen, ackumulera finansiellt stöd och kulturellt influera livsstil gör helt enkelt att miljöaktivister fortfarande tillhör en politiskt marginaliserad grupp. Den frågan som dock Wapner ställer sig och som

också är av intresse för min egen uppsats är hur miljöaktivister idag trots ovanstående komplikationer i en värld som fortsätter vara materiellt hängiven en utveckling som innebär ekologiskt förfall och med mycket litet hopp om att faktiskt uppnå den utsatta målen motiverar en fortsatt kamp.

1.1 Syfte och frågeställning

Fokus för min uppsats är att diskursivt undersöka hur miljörelsens skapade ett gemensamt motstånd kring Keystone XL trots att aktörernas engagemang hade sin grund i skilda incitament. Om Keystone XL har diskuterats i termer av det symboliska värde pipeline har haft för de olika konflikter som finns mellan energi, klimat och miljöpolitik (Davenport, New York Times, 2015) så vill jag undersöka på vilket sätt projektet fick symbolisk betydelse för olika problem inom miljörelsen och alltså motståndarsidan. Hur kan vi förstå miljörelsens utveckling utifrån en diskursiv undersökning av den mobilisering som skedde kring Keystone XL pipeline. Syftet med min uppsats är att diskursivt undersöka på vilket sätt Keystone XL utgjorde ett gemensamt objekt i en kamp om egentligen olika saker, där grupper med vida olika intressen och mål kom att alliera sig för att på så sätt påverka det politiska beslutsfattandet.

Fallet Keystone XL är också intressant sett ur ett historiskt perspektiv då miljöfrågor traditionellt sätt först kommit att få politisk sprängkraft efter det att ett projekt fått fysiska konsekvenser för allmänheten. Pipeline som ännu inte byggts kan på så sätt ses som nytt och avvikande fall och det kan därför ses vara motiverat att skapa sig en djupare förståelse för vad som kan komma att fungera som prejudikat för framtida miljöaktivism och mobilisering. I sin tur vill jag se till hur olika grupper inom miljörelsen diskuterade och motiverade sitt motstånd av projektet för att på så sätt skapa en djupare förståelse för hur miljörelsen arbetar för att göra om ett problem till en del av den politiska diskursen.

För att förstå de olika uppfattningar om Keystone XL som utgjorde grogrunden för samarbete så kommer jag att använda mig av Maarten A Hajers argumentativa diskursanalys. Den argumenterande diskursanalysen innebär att vi försöker förstå de koalitioner som uppstår mellan olika aktörer som ett resultat av gemensamt språkbruk. I enlighet med Hajers breda ansats då det gäller insamling av material (Hajer, 2006) så kommer jag använda mig av de två stora dagstidningarna New York Times och Washington Post för att då en god förståelse för händelseförloppet från det att mobilisering startar 2010 till det att Obama nekar projektet 2015. Jag kommer ytterligare motivera och förklara mitt val av teori i kapitlet argumentativ diskursanalys.

Min slutgiltiga frågeställning är:

- Hur skapade den diversifierade miljörelsen en gemensam front mot Keystone XL Pipeline trots olika uppfattningar om vad problemet låg i?

1.1.1 En diversifierad miljörelse

För att min frågeställning ska kännas motiverad så kommer jag i detta avsnitt att förklara på vilket sätt miljörelsen kan ses som diversifierad. Obamas avvisande av ansökan om att få bygga Keystone XL motiverades framförallt i ljuset av USA:s roll som global ledare i kampen mot klimatförändring men också i termer av det stora inflytande som miljöaktivister haft på det politiska beslutet. I ett mail till Washington Post så skrev Bill McKibben som är en utav grundarna bakom klimatorganisationen 350.org: (Eilperin, Mufson, Washington Post, 2015).

“This was a huge, diverse campaign — the biggest environmental effort in decades, it began with no real hope of victory, and it finished with what one gas executive has called the ‘keystoneization’ of almost every fossil fuel project in the continent, a growing resistance to an impossible future.”

Vad Bill McKibben väljer att betona som karaktäriserande för motståndet av Keystone XL, alltså en stor och diversifierad rörelse, är också vad många uppfattar som miljörelsens stora problematik. I artikeln “Another Inconvenient Truth: It’s hard to agree how to fight climate change” belyser skribenten John Schwartz(2016) den problematiken. Han hävdar att om klimatrörelsen en gång handlade om att bevisa människans påverkan på klimatet så handlar dagens problem om hur klimatrörelsen faktiskt ska ena sig i motstånd mot t ex. kärnkraft och naturgas. Kärnkraft kanske är riskfyllt men ett effektivt sätt att kompensera för andra energikällor som leder till växthusgaser. Allt eftersom nya upptäckter görs inom vetenskapen och trender av aktivism utvecklas så ompositionerar sig olika grupper inom klimatrörelsen och det är därför enligt Schwartz inte helt klart vad det innebär att vara miljöaktivist 2016. Denne tillägger dock att miljörelsen alltid präglats av en sammansmältning av olika åsikter och förhållningssätt och att de stora klimatmarscher som både ägt rum i New York och Paris de senaste åren ändå tyder på att det miljöaktivister emellan finns en gemensam tanke om att något måste göras (Schwartz, New York Time, 2016).

Trots ovanstående problem så kan vi idag se exempel på vad Bill McKibben menar då han talar om Keystonefieringen av nästan varje fossila bränslen projekt. Det diversifierade motstånd som under sommaren 2016 växt fram kring den planerade Dakota Access Pipeline och som porträtteras som en stark allians mellan miljöaktivister och Standing Rock Sioux Tribe har lett till en fördröjning av projektet och en förflyttning av den planerade rutten. Förflyttningen av pipelinen som skulle korsat ursprungsbefolkningens heliga gravplatser samt Missourifloden kan ses som en tillfällig seger för motståndet som gjort projektet kostsamt för Energy Transfer Partners, företaget ansvariga för att bygga pipelinen samt North Dakotas oljeindustri (Aisch, Gregor, Lai, K.K. Rebecca, New York Times, 2016).

Neil Carter(2007) skriver i sin bok “The politics of the environment” att miljörelsen i hög grad ska ses som en diversifierad rörelse med en varierad uppsättning av organisationer vars fokus ligger på olika miljöfrågor. Dessa kan till exempel vara miljövårdsorganisationer likt Sierra Club vars främsta mål (traditionellt sett) har varit att bevara skyddsvärd natur och värna om biologisk mångfald till internationella NGO:s som Greenpeace vars målsättning speglar miljöproblematikens globala karaktär och därför vidgar sitt fokus så att det även inkluderar olika typer av internationella frågor som till exempel industriföreningar och kärnkraft. Men miljörelsen kan även ses inkorporera

radikalare gräsrotsorganisationer som betonar naturens egenvärde, förespråkar en mer strukturell förändring av samhället och även använder sig av direktaktioner för att påverka (Carter 2007, 146). Trots att gruppernas olikheter ibland kan tyckas vara större än dess likheter så argumenterar Carter för att miljö rörelsen ska ses i termer av inkludering där de främsta skiljelinjerna kan avgränsas till de grupper som propagerar för miljö vård och de grupper som propagerar för ekologism, de två stora diskurserna som varit bärande för miljö rörelsen under 1900-talet. Miljö vårdsdiskursen fördes från slutet på 1800-talet till mitten av 1950-talet och fokuserade främst på skydd av vilda djur och naturresurser. Den senare ekologidiskursen som drevs av miljö rörelsen från 1960 och framåt betonade vikten av internationellt samarbete i ljuset av miljö problemens allt mer globala karaktär (Carter 2007, 145–146). Dessa har i sin tur gett upphov till en rad underkategorier som fått mer eller mindre inflytande. Fyra utav dessa underkategorier kan enligt Dryzek kallas för Lösningen av miljö problemsdiskursen, Gränserna för överlevnadsdiskursen, Hållbarhetsdiskursen och Grön radikalismdiskursen. Lösningen på miljö problemsdiskursen kan ses som en diskurs som tar det politisk-ekonomiska status quo för givet och ser betonar vikten av antingen statlig reglering eller marknadslösningar, där marknadslösningar ses som den mer populära lösningen. Gränserna för överlevnadsdiskursen kan i sin tur ses som ett mer radikalt förhållningssätt till den nuvarande politiska ekonomin eftersom de vill se en omstrukturering av den politiska ekonomin som inte betonar vikten av tillväxt. Ohämmad ekonomisk tillväxt är enligt diskursen inte kompatibelt med jordens totala naturresurser samt ekosystemens oförmåga att tillgodose människans jordbruk och industriella aktivitet. Den förespråkar en top-down styrning (Dryzek 2013, 15). Hållbarhetsdiskursen kom på 1980-talet och ser och söker med hänsyn till jordens begränsade resurser och försöker lösa konflikten mellan ekonomiska och miljömässiga mål. I och med att diskursen inte betonar en omstrukturering av den politiska ekonomin som nödvändig så är den inte radikal i sitt förhållningssätt. I samband med hållbarhetsdiskursens växande popularitet på 1980-talet så kom också ekologisk modernism diskursen att träda fram. Ekologisk modernisering ser på ekonomisk tillväxt och miljöskydd som kompletterande istället för motsägande men betonar vikten att övergå från ohållbara energikällor till hållbara energikällor men hänsyn till det faktum att det i längden kommer att vara ekonomiskt ohållbart (Dryzek 2013, 16). Grön radikalism är slutligen en diskurs som är radikal i sitt sätt att avfärda den grundläggande strukturen i det industriella samhället och dess sätt att se på miljön. Grön radikalism förespråkar en alternativa sätt att se på på människan, människans samhälle och dess plats i världen. Följande kan grön radikalism delas in i två läger. I USA ses socialekologism som en diskurs som utöver dess vördnad för natur och landskap även betonar social rättvisa och djupekologi betonar vikten av att se landskap utan människor (Dryzek 2013, 16).

Ovanstående diskurser belyser den vidd av olika uppfattningar och uppdelningar som betecknar olika sätt att tala om miljön. Som Carter skriver ovan så grundar sig dock de flesta miljö rörelsen i en miljö vårdsdiskurs samt en ekologidiskurs men i och med de senaste åren tillströmning av nya medlemmar så har också de flesta kommit att anamma en social rättvisediskurs (Carter 2009, 145). För att återgå till att tala om huruvida vi kan tala om en diversifierad miljö rörelse och inte en mängd olika organisationer så hänvisar Carter till Roots. Roots ser på miljö rörelsen som 'breda nätverk av människor och organisationer

som i strävan efter miljöns bästa engagerar sig kollektiv aktion'. (Roots 1999, 2). Roots utvecklar sitt resonemang genom att hävda att miljörelsen ska ses som diversifierad och komplex med olika typer av organisationer som karaktäriseras av alltifrån välorganiserade och institutionaliserade arrangemang till radikalt informella arrangemang vars huvudfrågor kan variera från det lokala till det globala och han argumenterar för en inkluderande definition eftersom det stämmer överens med miljöaktivisters egna uppfattning om miljörelsen (Roots, 1999, 2).

2 Diskursanalys som teori och metod

Förståelsen för begreppet diskurs bygger oftast på idén om att språket är strukturerat i olika mönster som påverkar hur vi uttrycker oss då vi befinner oss i olika sociala situationer. Diskursanalysen kan på så sätt sägas innebära analysen av dessa mönster. Ett gemensamt antagande för en stor del av de diskursanalytiska ramverken är att språket inte neutralt återger verkligheten utan aktivt hjälper till att forma och förändra det (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 7). Diskussionen om språkets roll för den sociala verkligheten ska inte endast ses som ett ontologiskt antagande om hur verkligheten är beskaffad utan det säger oss också något om hur vi med hjälp av analys av språk uppnår kunskap om verkligheten. Detta har i sin tur gett upphov till teoretiska modeller, metodologiska riktlinjer och specifika tekniker för språkanalys som härrör ur samma grundläggande ontologiska och epistemologiska antagande. På så sätt är teori och metod integrerade i diskursanalysen (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 10) och detta ligger även till grund för min presentation av det teoretiska ramverket. I enlighet med det socialkonstruktivistiska perspektivet så har Maarten.A.Hajer utformat ett diskursanalytiskt ramverk som han kallar för argumentativ diskursanalys vars utgångspunkter, teori och metod presenteras och motiveras i de följande två avsnitten (Hajer 1995, 43).

2.1 Den argumentativa diskursanalysens utgångspunkter

Socialkonstruktionism är ett samhällsvetenskapligt perspektiv som innefattar en rad olika teorier om kultur och samhälle där diskursanalysen utgör ett utav många socialkonstruktivistiska angreppssätt. Vad som utgör de mest grundläggande antaganden för det socialkonstruktivistiska perspektivet är att vår kunskap om världen inte kan betraktas objektivt utan bör ses som en produkt av hur vi kategoriserar världen samt en förståelse för hur denna kunskap är historisk och kulturellt präglad och att den därför skulle kunnat vara annorlunda eller förändras över tid. Det diskursiva handlandet innebär i sin tur att aktörer i sociala sammanhang använder sig av en diskurs som hjälper konstruera den sociala världen samt bevara sociala mönster (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 12). Hajer skriver att för den politiska analysen innebär ett socialkonstruktivistiskt perspektiv att etablerade uppfattningar kan relateras till specifika problemägare. Genom att söka efter "problemägarna" så kan diskursanalytikern belysa på vilket sätt vissa aktörer lyckas med att etablera sin definition av ett problem så att detta uppfattas som det vedertagna och relevanta problemet. Om den politiska analytikern traditionellt sätt försökt att förstå på vilket sätt vissa problem organiserades in

eller ut i politiken så söker socialkonstruktivister förstå processen bakom hur vissa definitioner av ett problem organiseras in eller ut ur politiken. Det kan ses vara av vikt för hur vi ska förstå oss på den representationsproblematik som den politiska analysen traditionellt inte tagit hänsyn till. Med andra ord kan den politiska konflikten ses vara gömd bakom frågor om hur problemet definieras, vilka delar av den sociala verkligheten som faktiskt inkluderats och vilka som exkluderats (Hajer 1995, 42).

Inom fältet för diskursanalytisk teoribildning så finns det olika definitioner av diskurs. Många diskursanalytiska ramverk finner en gemensam utgångspunkt i det socialkonstruktivistiska perspektivets syn vår kunskap om världen som historiskt och kulturellt präglad. De diskursanalytiska ramverken skiljer sig också åt i till vilken grad diskursen ses som konstituerande för verkligheten. Faircloughs kritiska diskursanalys ser till exempel diskursiv praktik som begränsad till olika kommunikationsformer. De diskursiva praktikerna existerar i sin tur i ett samspel med sociala praktiker och har en ömsesidig påverkan på varandra. Laclau och Mouffes diskursbegrepp ser till skillnad från Fairclough på alla praktiker som diskursiva och gör ingen uppdelning mellan diskursiva och sociala praktiker. Diskursen är på så sätt materiell och fungerar i högre grad som konstituerande för verkligheten (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 25). Då Hajer betonar samspelet mellan diskursiva och sociala praktiker så kan denne ses tillhöra den tidigare kategorin. Hajer definierar diskurs som "en specifik samling begrepp, idéer, koncept och kategoriseringar som produceras, reproduceras och transformeras genom vissa specifika praktiker som i sin tur ger mening åt den fysiska och sociala verkligheten". För att exemplifiera kan diskursanalytikern tala om hur miljöaktivister som en grupp med en egen uppsättning begrepp, idéer, koncept och kategoriseringar om konsumtion och kommersialism producerar eller reproducerar idéer i sociala praktiker. Sociala praktiker kan vara allt från livsstilsval till protestmöten (Hajer 2009, 60). Hajer ser på diskursanalys som undersökningen av den argumentativa strukturen i dokument eller andra skrivna eller talade yttranden liksom de praktiker inom vilka yttranden görs. En förutsättning för användandet av diskursanalys är att betoning ligger på hur språkets konstruktioner påverkar vår uppfattning om världen och därför inte bara kan ses spegla verkligheten utan också formar den. Att analysera politik måste därför handla om att analysera hur vi pratar om ett politiskt problem och varför. Med andra ord handlar det om att vi måste förstå hur definitionen av ett politiskt problem är kopplat till en berättelse som utgör sammanhanget och på så sätt utgör ramverket för diskussionen (Hajer 2006, 66).

En annan punkt som skiljer olika diskursanalytiska perspektiv åt är det analytiska fokuset. Om somliga diskursanalytiska perspektiv fokuserar på hur diskurser skapas och förändras i vardagens diskursiva praktiker så finns det också de som på ett mer abstrakt sätt ämnar kartlägga diskurser över en viss tidpunkt inom ett visst område. Valet av analytiskt fokus är också relaterat till synen på relationen mellan subjekt och diskurs. En del av de diskursanalytiska perspektiven kan användas för att analysera subjektets strategiska och kreativa användning av diskurser i konkret interaktion samtidigt som en del av de diskursiva ramverken lägger fokus på att analysera hur en diskurs på ett överordnat sätt begränsar subjektets möjligheter att handla (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 27). För Hajers argumentativa diskursanalys så ligger fokuset för analysen på det argumentativa skiftet. Detta innebär att aktörer tillskrivs stor betydelse för vilken samling begrepp, idéer, koncept och kategorisering som får genomslag. Hajer har

i sin diskursanalys anammat Harré och Billigs socialinteraktionistiska perspektiv där den argumentativa kampen inte bara kan ses som aktörers försök till att få andra att se problemet ur deras synvinkel utan att det handlar om att aktörers försök till att positionera varandra på olika sätt (Hajer 1995, 53). Enligt Hajer är aktörer aktiva i den mån att de alltid väljer och anpassar argumenten, förvrider dem samt skapar nya argument i sina försök att vinna den argumentativa kampen (Hajer 1995, 54). Det är i den argumentativa interaktionen som diskurser produceras, reproduceras och transformeras och alltså även där diskurser förändras eller görs permanenta. Det är därför av vikt att analysera de talsituationer där aktörer strävar efter att argumentera för sin sak samt positionera andra på vissa sätt (Hajer 1995, 55).

Fördelarna med Hajers diskursanalys kan ses finnas i en förståelse för det diskursiva handlandet som strategisk aktion i kontexten av sociohistoriska diskurser, institutionella praktiker samt att den argumentativa diskursanalysen bidrar med konceptuella verktyg för att förstå enskilda kontroverser i den bredare politiska kontexten. Den argumentativa diskursanalysen leder inte till intresseförklaringar (de gjorde så för att de ville) utan fokuserar på hur aktörers intressen utvecklas och formas inom en diskursiv kontext och med hjälp av sociala praktiker. Slutligen hjälper den oss att förstå hur olika aktörer i olika praktiker hjälps åt att reproducera eller strida mot en given norm utan att nödvändigtvis samarbeta eller dela samma värden (Hajer 2006, 71).

2.1.1 Argumentativ diskursanalys som teori

Praktiskt sätt så innebär Hajers argumentativa diskursanalys analys av talsituationer i vilka olika bilder målas upp. För den empiriska analysen innebär det att vi med hjälp av metaforer, berättelser, modeord och storylines (påståenden) försöker förstå de bakomliggande problem som målas upp (Hajer 2009, 60).

Om metaforer är ett direkt sätt för aktörer att belysa hur någon erfar någonting i termer av något annat (Hajer 2009, 64) så är olika påståenden nästan alltid relaterade till olika berättelser. Inom ett politiskt fält så finns det en rad olika historier som är av vikt för diskussionen och som uppfyller viktiga roller. Att hitta de påståenden som representerar olika narrativa fragment, vad Hajer kallar för storylines, är därför av stor vikt för att förstå diskussionen. Storylines ska i sin tur ses som förenklade versioner av komplicerade berättelser vilka människor använder sig av för att positionera sig själva i diskussioner. Vid analysen av storylines betonas hur människor inte bara refererar till ett problem med en bestämd identitet men också hur människor kontinuerligt förändrar problemdefinitionen av en storyline. Förändringen sker då människor refererar till en storyline i tron om att det finns en gemensam förståelse för vad det är som refereras till. Enligt Hajer finns det aldrig en identisk förståelse för vad aktörer menar då de använder sig av en storyline utan detta ligger hela tiden till grund för olika missförstånd men har i sin tur också förutsättningar för att skapa politiska koalitioner (Hajer, 2006, 69). Hajer menar t ex att en texts politiska makt beror på hur tolkningsbar den är. Om fler aktörer tycker sig förstå poängen med ett policyförslag så kommer fler också att sluta upp bakom förslaget. Samma gäller för storylines, om fler tror sig hänvisa till samma historia trots helt olika uppfattningar om vad problemet faktiskt ligger i så finns det möjlighet att

politiska koalitioner uppstår (Hajer, 1995, 62). Följande tror Hajer att politiska koalitioner kan uppstå runt personer som är medvetna om deras skillnader i utgångsläge eller uppfattning men vill poängtera att utgångspunkten för den argumentativa diskursanalysen inte ligger i tron på sammanhang och fullständig förståelse. (Hajer 2006, 69). Enligt den argumenterande diskursanalysen så ligger makten bakom storylines i det faktum att de låter rätt. Att något låter rätt beror i sin tur på en kombination av argumentets rimlighet och logik, den tillit som aktörer känner inför vem som yttrar argumentet samt i vilken praktik det produceras (Hajer 1995, 63).

Ett annat verktyg som är centralt för den argumentativa diskursanalysen är diskurskoalitioner. Diskurskoalitioner kommer till då en grupp aktörer i kontexten av ett identifierbart antal praktiker delar och använder ett antal storylines över en bestämd tidsperiod. Betoningen ligger inte på aktörer eller en samling sammanhängande idéer utan på praktiken och kontexten i vilka aktörerna använder sig av vissa storylines för att producera och reproducera olika diskurser. Det innebär att den argumentativa diskursanalysen framförallt fokuserar på de praktiker där storylinesen yttras (Hajer 2009, 60). Med hjälp av diskurskoalitioner kan vi se politik som en process i vilken olika aktörer med olika bakgrund formar koalitioner kring specifika storylines. Det bör dock poängteras att diskurskoalitioner inte är samma sak som allianser mellan aktörer. Diskurskoalitioner är istället koalitioner mellan olika diskurser som skapas i och med anammandet av olika storylines. Storylines kan i sin tur ses som det medium med vilket aktörer försöker övertyga andra om sitt eget perspektiv, föreslå vissa sociala positioner och praktiker samt kritisera olika sociala arrangemang (Hajer 2006, 71). Då motståndsrörelsen av Keystone XL representerades av en rad olika aktörer vars missnöje hade sin grund i skilda incitament så är det av intresse att förstå hur aktörerna anammade ett liknande språkbruk för att positionera sig själva. I min analys kommer därför sökandet efter storylines och diskurskoalitioner vara centrala verktyg med vilka jag hoppas på att kunna förstå och belysa hur motståndet skapade en gemensam front.

Som diskursanalytiker är det inte bara av vikt att kunna identifiera en diskurs utan det är också av relevans att kunna mäta dess inflytande. Vilket inflytande en diskurs har kan ses i termer av strukturering och institutionalisering. Strukturering av en diskurs har skett om trovärdigheten hos en aktör beror på i vilken mån som vi kan använda sig av de idéer, koncept och kategorier som hör en diskurs till eller om diskursen börjar dominera hur aktörer inom ett policyområde conceptualiserar världen. Institutionalisering har enligt Hajer skett om en diskurs etablerat sig till den grad att diskursens teoretiska utgångspunkter översatts i politiskt beslutsfattande och på så sätt skapat nya institutionella arrangemang. Då en diskurs både uppnått strukturering och institutionalisering så har den i sin tur också uppnått dominans (Hajer 2009, 64). Analysen av diskursers strukturering och institutionalisering lämpar sig framförallt för forskningsfrågor som ämnar undersöka ett policyområde under en längre tidsperiod. Hajer skriver dock att mindre policyproblem kan uppnå inflytande om det får symbolisk status. Detta innebär att diskursanalytikern ser till hur vissa policyproblem som fångar uppmärksamheten under en specifik tid uppfyller en viktig roll för den generella förståelsen av ett större problem (Hajer 2009, 65).

Då min forskningsfråga bottnar i en undran över hur miljörelsen tillsammans med andra organisationer etablerade ett motstånd trots skillnader i incitament så vill jag med hjälp av storylines, metaforer och diskurskoalitioner

förstå hur miljörelsen under en fem år lång period skapade en enad front mot projektet. Med hänsyn till Hajers teoretiska ramverket så är mina operationaliserade frågor:

- Vilka storylines använde motståndet sig av för att ena sig i sitt motstånd?
- Vilka diskurskoalitioner skapades under de fem år långa motståndet?
- Vilken betydelse har Keystone XL haft för miljörelsen och vårt sätt att tala om miljöpolitik?

2.1.2 Argumentativ diskursanalys som metod

Förståelsen för begreppet diskurs bygger oftast på idén om att språket är strukturerat i olika mönster som påverkar hur vi uttrycker oss då vi befinner oss i olika sociala situationer. Diskursanalysen kan på så sätt sägas innebära analysen av dessa mönster. För övertyga om att de tolkningar som görs och de slutsatser som dras i analysen kan ses som giltiga så måste diskursanalysen uppfylla kraven på validitet och reliabilitet (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 111). Den diskursanalytiska validiteten kan ses som vikten av att de slutsatser som görs bidrar till att ge diskursen eller diskurserna ett sammanhang. Det är också av vikt att analysen präglas av intersubjektivitet. Intersubjektiviteten skapas i diskursanalysen genom ett strukturerat och genomskinligt upplägg av analys som gör att läsaren kan följa de tolkningar som gjorts. Detta innebär att vi inledningsvis måste motivera hur vi operationaliserar vår teori samt visa hur vi applicerar denna i vår analys (Winther Jørgensen, Phillips 2000, 123).

Fokuset för den argumentativa diskursanalysen är att utreda vad som sägs till vem i vilken kontext. Utgångspunkten är att då människor yttrat påstående så kommer andra att reagera på det och i sin tur sker meningsskapande i interaktionen mellan dem. Betoningen på argumentationen som samspelet i en kontext av olika praktiker gör att vi metodologiskt kan begränsa hur vi ska hitta, tolka och analysera vårt material (Hajer, 2006, 72). Detta innebär att då vi analyserar vårt material måste vi inte bara se till vad som står skrivet utan hur något sägs, till vem det sägs samt till vilken effekt. Att prata enligt Hajer är detsamma som att agera (Hajer 2006, 72). Med denna allmänna förståelse för hur vi med hjälp av storylines, metaforer samt diskurskoalitioner ringar in vårt material så blir nästa centrala fråga hur vi i enlighet med den argumentativa diskursanalysen väljer ut vårt material.

Hajer förespråkar allmänt en bred ansats som innebär att diskursanalytikern först genom analys av nyheter i relevanta tidningar får en övergripande förståelse för de olika positionerna i ett givet fält (Hajer 2006, 73). Genom att läsa relevanta artiklar skrivna av de amerikanska dagstidningarna New York Times och Washington post kommer jag att inledningsvis i min analys att måla upp en bild av hur olika aktörer positionerade sig kring Keystone XL, detta kommer sträcka sig från det att Keystone XL fick medial uppmärksamhet 2010 tills det att Obama administrationen tog ett beslut 2015. Hajer förespråkar att efter det att diskursanalytikern skapat sig en övergripande bild över positionerna genomföra intervjuer med centrala aktörer för motståndet samt genom djuplodande analys av dokument ringa in storylines och metaforer (Hajer 2006, 73). Med hänsyn till den tid som givits och tillgång till material så avgränsar jag mig till att välja ut sex

olika organisationer som var de mest framträdande i nyhetsrapporteringen men som också representerar miljörelsens diversifiering. För att förstå hur dessa organisationer kom att skapa en gemensam front mot Keystone XL så kommer jag att genomföra en djuplodande analys av artiklar postade på deras hemsidor som ämnar informera eller mobilisera medlemmarna. Det är i huvudsak dessa artiklar som ligger till grund för min empiri men om representanter för organisationerna i egenskap av representanter uttryckt sig om Keystone XL i intervjuer genomförda av New York Times eller Washington Post så kommer detta också ingå i min empiri.

3 Analys

I följande kapitel presenteras min analys. Här kommer jag att först ge en övergripande bild av vilka som var för och emot utbygget av Keystone XL samt presentera de organisationer som jag använder mig av. Resterande tre kapitel är uppdelade efter de tre storylines som var återkommande under kampen och med vilka miljörelsen positionerade sig.

3.1 Övergripande om projektet och dess motstånd

Keystone XL extension pipeline var namnet på det förslag som det kanadensiska oljeföretaget Transcanada Corporations lämnade till det amerikanska utrikesdepartementet 2008. Förslaget innebar en ansökan om byggnadslov för att dra en rörledning från Kanadas oljesand i Alberta till ett redan existerande rörledningssystem i den amerikanska delstaten Nebraska. Oljan skulle sedan transporteras från Nebraska till raffinaderierna i staden Port Arthur beläget i delstaten Texas. Då rörledningen skulle korsa gränsen mellan Kanada och USA så blev ansökan föremål för det amerikanska utrikesdepartementet. (Eilperin, Washington Post 2014).

Den 6 november avvisade Obama officiellt Transcanadas ansökan för bygglov med hänsyn till klimatpolitiken. På så sätt avslutade han en 7 år lång granskning av ett projekt som kommit att få symboliskt värde för den amerikanska debatten om klimatpolitiken. Obama hävdade då att USA:s ledande ställning inom den globala klimatpolitiken hade underminerats om utrikesdepartementet godkände utbygget av Keystone XL. Obama-administrationen visste att avvisandet av en enda rörledning inte skulle ha någon större reell påverkan på minskandet av växthusgaser, men efter att miljöaktivister under 4 år arrangerat kampanjer och protestmöten utanför Vita Huset samt runt om i hela USA så hade Keystone XL fått stort utrymme i USA:s politiska diskurs och partipolitik. Keystone XL hade blivit en symbol för de konfliktlinjer som präglade den amerikanska energi, klimat och ekonomiska politiken. (Davenport, New York Times, 2015)

Anhängarna av Keystone XL fanns främst bland republikaner och representanter för oljeindustrin och motståndarna till Keystone XL utgjordes av allt från delar av den demokratiska väljarkåren och miljöaktivister till jordbrukare och delar av den amerikanska ursprungsbefolkningen. De främsta argumenten hos anhängarna var att Keystone XL skulle bidra med jobb samt utgöra en säker och stabil källa för USA:s eventuella oljebehov i framtiden. Vikten av att säkra USA:s framtida tillgång till energi var ett argument som kom att upprepas många gånger och anspelade på uppfattningen om Kanada som ett vänligt inställt och tryggt grannland till skillnad från andra oljeexporterande länder som präglas av

instabilitet eller inte har USA:s bästa för ögonen (Davenport, New York Times, 2015).

I en kort reklam för Keystone XL så visar Transcanada upp sin bild av Keystone XL.

We see it every day, unrest around halfway around the globe affects us here at home. America imports millions of barrels of oil from the middle east every week, but we don't have to. Along with increased domestic development Transcanada Keystone XL pipeline could eliminate America's reliance on unstable and often unfriendly foreign energy in ten to twenty years. The pipeline will bring more than just oil, construction will support the creation of over 40 000 American jobs. Let's build the Transcanada Keystone XL Pipeline (Kessler, Washington Post, 2013).

Keystone XL började få medial uppmärksamhet först 2010. Då var det många inom miljörörelsen och motståndet som talade om Keystone XL i termer av olika risker, men dessa grundade sig ofta i olika uppfattningar om vilka risker projektet skulle innebära samt vem eller vad det skulle drabba. Då vissa grupper såg projektet i termer av vad en oljeläcka skulle innebära för deras jordbruk så såg andra på utbygget som omotiverat i strävan efter renare energikällor samt i termer av USA:s klimatpolitiska ledarskap (Wheaton, New York Times 2014) Även om Obama slutligen talade om Keystone XL i termer av dess påverkan på klimatet (Eilperin, Mufson, Washington Post, 2015) så fanns det en rad olika motiv och idéer som utgjorde en grogrund för motstånd i den diversifierade rörelsen. I följande analys avsnitt så har jag försökt att i ljuset av miljörörelsen som diversifierad och splittrad förstå på vilket sätt Keystone XL utgjorde ett gemensamt objekt i en kamp om egentligen olika saker.

Genom att se till hur organisationerna 350.org, Sierra Club, National Wildlife Federation, National Resource Defence Council (NRDC), Bold Nebraska, Idle No More, No To Tar Sands Coalition samt National Congress for American Indians talade om Keystone XL så kan jag urskilja tre storylines som olika delar av motståndet använde sig av för att positionera sig i kampen mot Keystone XL. Dessa var Keystone XL - ett riskfyllt projekt, Keystone XL - smutsig olja, samt Keystone XL - Obamas klimatpolitiska arv. Genom textutdrag från organisationernas hemsidor samt intervjuer med organisationernas representanter genomförda av New York Times samt Washington Post så kommer jag i följande tre avsnitt att ge exempel som visar på att dessa storylines är framträdande samt analysera på vilket sätt de användes.

3.1.1 Keystone XL – ett riskfyllt projekt

I april 2010 fick hela världen veta att en av oljeplattformarna Deepwater Horizon hade exploderat. Detta resulterade i att 11 personer dödades och 17 skadades samt ett oljeflöde som under 3 månaders tid gick rakt ut i den mexikanska golfkusten, något som inte bara hade omfattande påverkan på mexikanska golfkustens ekosystem utan även innebar stora konsekvenser för fiske och turistnäringen (Birnbaum, Savitz, New York Times, 2014). Under samma tid så börjar Keystone XL få allt mer medial uppmärksamhet i takt med ett växande missnöje bland miljöaktivister och delar av den amerikanska lokalbefolkningen som såg de risker

oljaledningen skulle innebära för den runtomkringliggande miljön (Rosenthal, New York Times, 2010). Bold Nebraska var en av de ledande gräsrotsorganisationerna inom motståndet som tidigt talade om Keystone XL i termer av de risker som pipelinen skulle innebära lokalt. I en artikel publicerad på deras hemsida skriver en av representanterna för Bold Nebraska om riskerna med Keystone XL med hänsyn till oljeläckan på golfkusten.

While our eyes are fixed on the Gulf Coast and Tony Hayward, Nebraskans risk a similar catastrophe in our own backyard. TransCanada wants to build a pipeline that would transport tar sands oil from Alberta Canada to refineries in Texas. The pipeline would go right through Nebraska and right through the Ogallala Aquifer which provides vital irrigation and drinking water to Nebraska families (Bold Nebraska, 2017).

Representanten för Bold Nebraska talade tidigt om vad läckage skulle innebära för risker lokalt då pipelinen skulle transportera olja via Ogallala Akviferen som förser omkringliggande jordbruk i Nebraska med vatten. Då skribenten använde sig av uttrycket "not in my backyard" så betonades missnöjet ytterligare i termer av ett lokalt problem. "Not in my backyard" är ett uttryck används för att betona lokalbors missnöje med förändringar som de tror kommer att påverka den privata egendomen, det lokala samhällets karaktär, den lokala miljön samt lokalbefolkningens välbefinnande. Det har framförallt använts för att förstå varför företag som har hand om fastighetsutveckling möter lokalt motstånd (Lewis, Washington Post, 2016). Rädslan för förändring och vikten av att bevara är inte helt olik delar av de argument som förts inom miljövardsdiskursen där viken av att bevara och upprätta naturreservat är och har varit ett avgörande mål men NIMBY kan ändå ses som en del av en egen diskurs som används av gräsrotsorganisationer och som inte måste betona rädslan för en förändring av miljön så mycket som rädslan för förändring av det lokala. En annan organisation som tidigt också talade om på vilket sätt Keystone XL skulle innebära risker var miljöorganisationen Sierra Club. I en artikel publicerad på deras hemsida 2010 skriver en utav deras medlemmar för Sierra Club:

TransCanada's Keystone XL pipeline is a risky project that will undermine well-paying, green jobs at home, and expose 27% of America's irrigated farmland to oil contamination (The Sierra Club, 2013).

Både Bold Nebraska och Sierra Club antyder att då bygget av Keystone XL inte är i lokalbefolkningens intresse så borde det heller inte vara i nationens men Sierra Club väljer också att betona att projektet underminerar de som jobbar för att ta hand om miljön och sluter på så sätt upp sig bakom en miljövardsdiskurs. Miljöorganisationen National Wildlife Federation var aktiva i motståndet och om riskerna men vidgar riskerna till att innefatta den skada som ett oljeläckage det skulle kunna ha för det lokala djurlivet.

Over 2,000 miles long, this pipeline would traverse rivers and carve across prairies, flow on top of vital aquifers, and threaten farmers, ranchers and wildlife when it leaks or breaks, as we believe it undoubtedly will (Iallonardo, 2017)

I och med att fler organisationer slöt upp sig bakom ett och samma påstående, att Keystone XL var ett riskfyllt projekt så kom en storyline tidigt att etableras. Idle No more är en gräsrotsorganisation för ursprungsbefolkningen i Kanada som

samarbetade med Oglala Sioux stammen i South Dakota. De oroade sig över vad oljeledningen skulle innebära för viktiga landmärken såsom Ogallala Akviferen. I en artikel på Idle No Mores hemsida skriver en representant:

We stand with the Lakota Nation, we stand on the side of protecting sacred water, we stand for Indigenous land-based lifeways which will NOT be corrupted by a hazardous, toxic pipeline. (Idle No More, 2017)

Natural resource defence council var en annan miljöorganisation som tidigt uttryckte sitt missnöje över Keystone XL och de risker som oljeledningen skulle ha för de områden som oljan skulle passera. Organisationen talade också om projektet i termer av de risker som själva processen att utvinna olja från oljesand har för miljön i Alberta.

There are also very significant risks of damage to land, water supplies, wildlife and wilderness areas from tar sands extraction and transportation through the pipeline. (Revkin, New York Times, 2011)

Den sjätte organisationen som också kom att bli drivande bakom motståndet av utbygget av Keystone XL var 350.org. Grundaren av organisationen Bill McKibben talade också om riskerna med hänsyn till de läckage som den tidigare oljeledningen redan inneburit för miljön samt betonade vikten av att inte låta sådana olyckor ske i viktiga områden som Ogallala Akviferen.

The pipeline would cross crucial areas like the Ogallala Aquifer where a spill would be disastrous. And though the pipeline companies insist they are using “state of the art” technologies that should leak only once every seven years, the precursor pipeline and its pumping stations have leaked a dozen times in the past year. These local impacts alone would be cause enough to block such a plan. (McKibben, Grist, 2011)

Ovanstående organisationer pratade alla om Keystone XL och de risker som projektet skulle innebära. På så sätt etablerades tidigt en storyline som många använde sig av för att yttra sitt missnöje samt positionera sig själva på motståndarsidan. Hajer betonar vikten av att leta efter storylines, metaforer och bilder (symboliska ämnen) som aktörer använder sig av för att dra på en diskurs eller positionera sig (Hajer 2009, 60). Utöver det att representanter för ovanstående organisationer alla påstod att Keystone XL skulle vara ett riskfyllt projekt i termer av oljeläckage så förtydligades och motiverades också riskerna i termer av Ogallala Akviferen. Genom att referera till Ogallala Akviferen så målade representanter för motståndet upp en bild av en pipeline som inte endast skulle vara en risk för den lokala miljön utan också för en viktig vattenkälla som är avgörande för markägarna och deras jordbruk, ursprungsbefolkningen och deras livsstil samt det känsliga ekosystem som utgör kärnan av det lokala djurlivet i Nebraska. Hajer betonar dock vikten av att se hur problemdefinitionen av en storyline förändras i och med att människor med olika identiteter använder sig av den inte så mycket för att tydliggöra ett problem som för att positionera sig (Hajer, 2006, 69). I följande avsnitt kommer vi att se hur problemdefinitionen av Keystone XL kom att vidgas från att omfatta den lokala problematiken till att betona det klimatpolitiska.

3.1.2 Keystone XL – smutsig olja

Då motståndet tidigt pratade om Keystone XL i termer av risker så talade alla parallellt också om rörledningen i termer av smutsig olja. Med smutsig olja åsyftas olja utvunnen från oljesand. Detta var delvis ett sätt att ringa in Keystone XL som ett riskfyllt projekt då miljöorganisationer hävdade att det oljesand som skulle färdas via Keystone XL var mer frätande än vanlig olja och därför ökade risken för läckage (Austin, New York Times, 2011) men det fungerade också som en storyline då aktörerna på motståndarsidan talade om smutsig olja för att betona olika problem. Det var framförallt ett sätt att effektivt koppla Keystone XL till diskussionen om klimatförändring. I ett blogginlägg på Sierra Clubs hemsida uttryckte organisationens förvaltningschef Michael Brune sin syn på Keystone XL i termer av smutsig olja men också vikten av att inte öppna upp för ytterligare investeringar i energi som skulle leda till vad denne talar om som klimatkatastrof.

Regardless of what happens with Keystone XL, tar sands oil will always be too dirty, too dangerous, and too polluting to tolerate, especially since we know that most of the world's known fossil fuel reserves must stay in the ground if we are to avoid a climate disaster (Michael Brune, 2017).

I ovanstående citat syftar Michael Brune på oljans frätande egenskaper, de i jämförelse med vanlig olja höga koldioxidhalter som utvinning av oljesand innebär samt negativa effekter som utvinningsprocessen av oljesand har på den lokala befolkningen och naturen i Alberta. Slutligen betonar han också vikten av att inte använda sig av fossila bränslen för klimatets skull. I likhet med Sierra Club så uttrycker sig NRDC tidigt också i termer av Keystone XL och smutsig olja som ett recept på höga koldioxidutsläpp samt dess effekter på klimatet.

The proposed Keystone XL tar sands pipeline would pump up to 830,000 barrels per day of the world's dirtiest oil from Canada's Boreal forest straight through the heart of America's breadbasket to refineries on the Texas Gulf Coast. Building the 875-mile northern segment of Keystone XL would lead to a dramatic increase in the carbon pollution that worsens the effects of climate change. (Casey-Lefkowitz, Droitsh, 2017)

Jane Kleeb som är grundaren bakom organisationen Bold Nebraska kom också att tala om Keystone XL i termer av smutsig olja med hänsyn till den energiintensiva process som används för att utvinna oljesand samt med hänsyn till vad denna skulle innebära för den lokala miljön i Alberta. På så sätt använde hon sig både av miljövardsdiskursen samt en klimatkursen för att positionera Bold Nebraska på motståndarsidan.

Tar sand oil is the dirtiest, most toxic oil on earth. Oil companies have to use high pressure steam to blast it out of the ground. The steam becomes water that collects in surface-level ponds. The tar sands extraction water is so toxic Canada is using special propane cannons to scare away ducks so they don't land in the tar sands water ponds — and die. (Jane Kleeb, 2017)

Klimatorganisationen 350.org var den organisationen som tidigt formulerade Keystone XL som avgörande för klimatförändring. En utav organisationens representanter uttryckte på vilket sätt Keystone XL skulle vara förödande för

klimatet då konsumtion av oljesand innebär högre koldioxidhalter än konventionell olja.

“The tar sands oil that would flow through Keystone XL is the dirtiest form of fuel on the planet, and burning it would have a devastating effect on our climate.”
(Broder, New York Times, 2013)

National Congress for American Indians är en utav de äldsta organisationer som jobbar med att försvara ursprungsbefolkningens rättigheter i USA. I ett gemensamt uttalande av de olika stammarna skrev dem med hänsyn till Keystone XL

the United States is urged to reduce its reliance on the world’s dirtiest and most environmentally destructive form of oil – the ‘tar sands’ – that threatens Indian country in both Canada and the United States and the way of life of thousands of citizens of First Nations in Canada and American Indians in the U.S., and requests the U.S. government to take aggressive measures to work towards sustainable energy solutions that include clean alternative energy and improving energy efficiency. (National Congress of American Indians, 2017)

National Congress for American Indians argumenterade för att inte låta bygga Keystone XL utan istället reducera USAs beroende av vad de beskriver som världens smutsigaste typ av olja. Organisationens incitament låg framförallt i dess förståelse för oljesand som ett hot mot miljön och för både ursprungsbefolkningen i Kanada såväl som i USA. National Wildlife Federation var också en av organisationerna som skrev i termer av oljesand och dess betydelse för djurlivet.

The added capacity of Keystone XL and the other two pipelines that have been built recently could more than triple U.S. consumption of tar sands oil – one of the most polluting and carbon-intensive fuels in the world. If expansion of tar sands goes unchecked, it will be impossible to reach our goals to reduce global warming pollution, seriously harming both people and wildlife (National Wildlife Federation, 2017)

Då National Wildlife tillsammans med resterande organisationer talade om Keystone XL i termer av en transport för världens smutsigaste olja så etablerades successivt storylinen om Keystone XL som ett projekt beroende av smutsig olja. Storylinen hjälpte dom i sin tur inte bara att positionera sig på motståndarsidan utan även att vidga fokuset från lokala frågor om miljörisker till globala frågor om klimatförändring och nationellt intresse. Vikten av att betona den globala miljöproblematiken var också något som gjordes via metaforer. Enligt Hajer så spelar storylines, metaforer och bilder alla en viktig del inom den politiska debatten men om en storyline kan ses som ett påstående eller kondenserat uttryck som egentligen summerar en rad komplicerade historier så innebär metafor förståelsen för någonting i termer av något annat (Hajer 2009, 61). För att belysa på vilket sätt alla på jorden är utsatta av de klimatförändringar som sker så använde grundaren för klimatorganisationen 350.org Bill McKibben metaforer. I följande citat så fick Keystone XL i termer av den potentiellt utsatta situation som projektet skulle skapa för ursprungsbefolkningen fungera som en metafor för den utsatta situation som klimatförändringen har för jordens befolkning.

“But the Keystone Pipeline would also be a 1,500-mile fuse to the biggest carbon bomb on the continent, a way to make it easier and faster to trigger the final

overheating of our planet, the one place to which we are all indigenous.”
(McKibben, Grist, 2011)

I en annan intervju av New York Times så fick motståndsrörelsen i sig också fungera som en metafor för hur Bill McKibben önskar att energisystem borde se ut.

That movement, Mr. McKibben said in an interview, “looks the way we want the energy system to look: not a few big power plants, but a million solar panels all tied together.” (Wheaton, New York Times, 2014)

Vikten av att betona Keystone XL i termer av smutsig olja var inte bara ett effektivt sätt att ringa in Keystone XL för dess direkta påverkan på naturen men också för dess påverkan på klimatet. Bill McKibbens sätt att använda metaforer var ett sätt att koppla Keystone XL till den större bilden av klimatförändring och klimatpolitik. Att tala om Keystone XL i termer av smutsig olja var i sin tur ett sätt för miljörelsen att sluta upp sig bakom olika organisationer.

3.1.3 Keystone XL – Obamas klimatpolitiska arv

En utav anledningarna till att Keystone XL kom att ta upp en stor del av den politiska diskursen var just att det var föremål för Obama administrationens beslut. 2012 avböjde Obama administrationen Transcanadas ansökan om byggnadslov med hänsyn till avsaknaden av tillräckligt underlag för vad rördningen skulle betyda för det amerikanska folkets hälsa och säkerhet och därav av nationens intresse. I och med att administrationen inte avvisade projektet helt och hållet utan gjorde det till en fråga om nationens intresse så gav det upphov till en fortsatt diskursiv kamp mellan de som argumenterade för Keystone XL med hänsyn till ekonomi och jobbskapande samt de som argumenterade för Keystone XL med hänsyn till dess påverkan på miljön (Broder, John M, Frosh, Dan, New York Times, 2012). Om Obama sa att beslutet fattats med hänsyn till nationens intresse så hävdade dock vissa att beslutet som fattades framförallt var ett sätt för Obama att undvika att alienera stora delar av den amerikanska väljarkåren som röstat fram honom 2008 och som därför var av vikt för hans omval 2012. För dessa var klimat och miljöfrågor hade hög prioritet (Nocera, New York Times, 2012). 350.org var en utav organisationerna som från början uttryckte beslutet kring Keystone XL som betydelsefullt för den dennes klimatpolitiska arv. En av representanterna hänvisade till Obamas uttalanden under invigningen av dennes presidentskap.

“Approving Keystone XL would make a mockery of the commitment he made at the inauguration to take action on climate change.” (Broder, New York Times, 2013)

En utav de organisationerna som allierade grupper ur den amerikanska ursprungsbefolkningen med miljöorganisationer var No Tar Sands Oil Coalition. I en intervju med New York Times 2010 så talade en av organisationens representanter också om vikten av att Obama fortsätter jobba för en bra energipolitik. Kenny Bruno som var ett av organisationens ansikten utåt beskrev

vikten av att Obama fortsätter ta ställning och betonar hur ett godkännande av Keystone XL direkt skulle underminera hans tidigare ansträngningar.

“President Obama has done some very good things on issues like energy efficiency. But if he approves this pipeline, it would be a clear two steps back.” (Rosenthal, New York Times, 2010)

2010 talade talade också representanter för organisationen NRDC om hur Keystone XL inte var kompatibelt med den politik som Obama utlovat 2008. En utav organisationens representanter Susan Casey Lefkowitz skriver i en artikel postad på NRDCs hemsida om Keystone XL med hänvisning till Obamas löfte om att bygga en ekonomi som investerar i renare energikällor på så sätt kom miljörelsen att använda sig av diskursen ekologisk modernisering. Diskursen ekologisk modernisering ser som vi tidigare nämnt ekonomisk tillväxt och miljöskydd som kompletterande istället för motsägande och betonar vikten att övergå från ohållbara energikällor till hållbara energikällor men hänsyn till det faktum att det i längden kommer att vara ekonomiskt ohållbart.

We have the technology and ingenuity to build the clean energy economy that President Obama has promised. Dirty fuels have no place in our clean energy economy. (Casey-Lefkowitz, 2017)

Organisationen NRDC kopplade tidigt vikten av att Obama skulle avböja rörledningen i termer av dennes löfte om att gå mot en grönare ekonomi. I en artikel upplagd på Sierra Clubs hemsida skriver en representant också om Keystone XL i termer av Obamas klimatpolitiska arv och uppmantrar läsarna att delta i kampanjen som talar om Obamas beslut i termer av USA:s försök att gå mot en renare ekonomi.

This week, the Sierra Club is launching its Obama Climate Legacy and Clean Energy Project. Only the president of the United States can lead a response to climate disruption on the scale we need. The president must fire up our clean-energy economy, challenge Big Oil, and stand up to the political and PR bullies who promote the industry and oil profits above all other American interests. 2013 must be the year of climate solutions, and the first step President Obama must take is to reject the Keystone XL pipeline (Marx, 2013).

National Wildlife Federation kom också att sluta upp bakom påståendet att Keystone XL skulle vara av betydelse för Obamas klimatpolitiska arv men fortsatte att betona Keystone XL i termer av dess direkta påverkan på djurlivet och landskapen.

It is now clear that the costs and the carbon pollution far outweigh the benefits of this pipeline and it should be denied. President Obama has the information he needs to take a stand in protecting our wildlife, landscapes, and communities from the Keystone XL pipeline and embrace his global leadership position in fighting climate change (Rowland, 2017).

Vikten av att likt National Wildlife Federation betona beslutet om Keystone XL i termer av Obamas klimatpolitiska arv var också ett sätt att effektivt tala om USA:s framtid inom den globala klimatpolitiken. Att tala om Keystone XL i termer av Obamas klimatpolitiska ledarskap var ett sätt att tala om projektet som representanter för organisationen Bold Nebraska slöt sig upp bakom.

President Obama has all the information he needs to reject Keystone XL right now, and to start putting property rights, climate change and the clean energy that moves our country forward on the table as key election issues (Kleeb, 2017).

Då ovanstående organisationer alla slöt upp bakom Keystone XL i termer av vad det skulle innebära för Obamas klimatpolitiska arv så positionerade de sig på motståndarsidan samtidigt som de ansträngde sig för att positionera Obama. Motståndet lyckades med hjälp av storylinen att inte bara göra Keystone XL till en representativ fråga för klimatpolitik utan även en fråga som var direkt definierande för hur världen skulle minnas Obamas klimatpolitiska och i längden USA:s klimatpolitiska ledarskap globalt.

Med hjälp av de tre redovisade storylinen så har jag försökt visa på hur Keystone XL i sig fungerade som en storyline för miljörelsen. Keystone XL fungerade som ett kondenserat uttryck för att tala om en rad olika problembilder och diskurser och det är i ljuset av dessa som jag vill förstå hur det skapades ett gemensamt motstånd från det att miljörelsen mobiliserade sig 2010 tills det att Obama avfärdade förslaget 2015. Keystone XL kan alltså ses ha fungerat som ett medel för att uttrycka olika missnöjen minst lika mycket som det var ett mål i sig. Motståndet mot Keystone XL bottnade minst lika mycket i dess symboliska betydelse för klimatpolitiken som dess reella påverkan på klimatförändring skulle ha varit.

3.1.4 Diskurskoalitioner

Hajer skriver att diskurskoalitioner sker då aktörer som i kontexten av ett identifierbart antal praktiker delar och använder ett antal storylines över en bestämd tidsperiod. Praktiker är i sin tur införlivade rutiner och gemensamma regler som skapar ett sammanhang i det sociala livet, exempel på praktiker är om man som troende går i kyrkan eller om man som forskare skriver akademiska artiklar (Hajer 2006, 70). Representanter för samtliga organisationer skrev från det att motståndet började ta fart 2010 till det att Obama stoppade förslaget 2015 upprepade gånger artiklar om Keystone XL med hänsyn till risk, smutsig olja och Obamas klimatpolitiska arv. Dessa artiklar kan ses som en viktig praktik för organisationerna som via artiklarna ämnar informera och mobilisera sina medlemmar. På så sätt kom det successivt att etableras storylines men även diskurskoalitioner mellan de som jobbar för miljövard, de som jobbar för klimatet, de som såg på Keystone XL i termer av social rättvisa samt de som såg på Keystone XL som Obamas klimatpolitiska arv och även som ett sätt att testa Obamas presidentskap.

I ett citat taget från Bold Nebraska så använder man sig av alla ovanstående storylines då man talar om Keystone XL.

As I drove to the pipeline hearing in Atkinson, I watched the farmers out in the field. I watched the birds perched on the prairie grass. I watched the rivers flowing under bridges. I watched the cattle sprawled across the hills. This is our state's economic activity. If Secretary Clinton signs a permit allowing TransCanada to build a pipeline carrying the **dirtiest form of oil**, we put 85% of Nebraskans' clean water and 30% of our **nation's food supply at risk**—because we all know, it is not *if* a leak happens, it's *when*. TransCanada is proposing to build a pipeline that will carry the **dirtiest form of oil**—tar sands—through our farmland, our Sandhills and our water. Leaks and

spills happen with pipelines, that is a fact [...] Sign the Petition, tell Secretary Clinton to NOT grant a permit to TransCanada, tell Gov. Heineman to put forth laws that protect our resources and economic activity and **tell President Obama to live up to his promise** of clean energy and energy independence (Bold Nebraska, 2017).

Genom att i praktiken försöka informera, mobilisera och positionera använder man av olika storylines. Då man gör det skapas det i sin tur diskurskoalitioner. Det skapades diskurskoalitioner mellan de diskurser och problembilder som de olika organisationerna betonade eller trodde sig betona då de skrev om Keystone XL i termer av risk, de problembilder som organisationerna ville betona då de beskrev Keystone XL i termer av smutsig olja och de diskurser som betonades då man använde sig av Keystone XL för att tala om Obamas vallöften och hans klimatpolitiska arv. På så sätt kan man alltså se hur Keystone XL Pipeline fungerade som en storyline för hela miljörelsen under det fem år långa motståndet, hur diskurskoalitioner skapades samt lade en grund för allianser mellan organisationer som hade olika incitament för att motsätta sig utbygget av rörledningen.

3.1.5 Keystone XL:s betydelse för miljörelsen

Den sista operationaliserande frågan som ämnar förklara vad Keystone XL har haft för betydelse för miljörelsens överlag kan ses som ett sätt att diskutera dess inflytande. Hajer skriver i sin teori om diskursers inflytande att det kan mätas på två sätt, delvis genom strukturering men också genom institutionalisering. Där en strukturering av en diskurs har skett om trovärdigheten hos en aktör beror på i vilken mån som vi kan använda sig av de idéer, koncept och kategorier som hör en diskurs till samt där institutionalisering har skett om en diskurs etablerat sig till den grad att diskursens teoretiska utgångspunkter översatts i politiskt beslutsfattande och på så sätt skapat nya institutionella arrangemang (Hajer, 2009, 64). Då det ännu är svårt att säga om Keystone XL har fått eller kommer att få någon strukturell betydelse för hur politiker fattar beslut inom miljöpolitiken och då jag utifrån min analys ännu mindre kan uttala mig om huruvida Keystone XL kommer vara av betydelse för institutionella arrangemang så får det eventuellt att tala om hur Keystone XL blivit ett symboliskt problem. Ett symboliskt problem är enligt Hajer ett policyproblem som fångar uppmärksamheten under en specifik tid uppfyller en viktig roll för den generella förståelsen av ett större problem (Hajer 2009, 65). Keystone XL kan sägas ha uppfyllt rollen som ett symboliskt problem för vad miljörelsens anser att ekologisk modernisering som diskurs innebära. Om min analys sökt förstå hur Keystone XL är ett exempel på hur miljörelsen trots dess diversifiering skapar en enad front så vill jag koppla det till den mer övergripande frågan om inflytande och den långsiktiga betydelsen. Detta innebär att man kan se Keystone XL som ett exempel på hur miljörelsen som en politiskt marginaliserad grupp använder sig av etablerade politiska diskurser likt ekologisk modernisering för att skapa politiskt utrymme. Som Dryzek skriver i boken *The politics of the earth* innebär ekologisk modernisering att ekonomiskt tillväxt och renare energikällor bör ses som komplement än snarare än som motsatser, detta grundar sig i en förståelse för att effektivt nyttjande av

naturresurser kan hålla kostnaderna nere samt skapa förutsättningar för tillväxt (Dryzek, 2013, 16). Då länders representanter i och med Paris-avtalet betonade vikten av att röra sig bort fossila bränslen mot renare energikällor (Warrick, Mooney, Washington Post, 2015) och då Obama talat om vikten av att röra sig mot "clean-energy economy" så blev Keystone XL ett sätt för miljörelsen att i rollen som en politiskt marginaliserad grupp använda sig av etablerade diskurser för att skapa politiskt utrymme och vinna vad Hajer kallar för kampen om problemdefinitionen (Hajer, 1995, 42). Keystone XL blev alltså ett symboliskt problem för vad en politisk implementering av diskursen ekologisk modernisering bör innebära.

4 Diskussion och slutsats

Om min fråga var inledningsvis bottnade i en fråga om hur man trots respektive olikheter kom att skapa en gemensam front mot Keystone XL så visar Hajers argumentativa diskursanalys på att politiska allianser kan uppstå mellan grupper som tycks ha motsägelsefulla intressen men som på grund av gemensamma uttryck och sätt att prata positionerar sig och skapar allianser. Genom att upprepade gånger använda Keystone XL för att belysa de miljörisker som oljeindustrin innebär, vikten av att röra sig bort från ”smutsiga” energikällor samt vikten av att politiker tar ansvar för den framtida miljön så fungerade Keystone XL som en stoyrline vars problemdefinition ständigt skiftade men som i grund och botten användes för att aktörer skulle positionera sig mot bygget av rörledningen. Då miljörelsen talade om Keystone XL i termer av risker skapades grundläggande förutsättningar för att allianser mellan miljörelsen och lokalbefolkningen skulle uppstå, då miljörelsen talade om Keystone XL i termer av smutsig olja så lyckades miljörelsen att koppla Keystone XL till den större miljöproblematiken och då de talade om Keystone XL i termer av Obamas klimatpolitiska arv så kan detta ha ses som ett sätt att inte bara positionera Obama utan även vidga miljörelsens roll i diskussionen om ekologisk modernisering.

5 Referenser

- Aisch, Gregor, Lai, K.K. Rebecc. 2016. The conflicts along 1,172 miles of the Dakota access pipeline. New York Times. 5 december. <http://www.nytimes.com/interactive/2016/11/23/us/dakota-access-pipeline-protest-map.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Austen, Ian. 2011. Transcanada plays down Keystone XL risks, researcher says. New York Times. 11 juli. <http://green.blogs.nytimes.com/2011/07/11/transcanada-plays-down-keystone-xl-risks-researcher-says/> (Hämtad 2017-01-04)
- Birnbaum, Elizabeth, Savitz, Jacqueline. 2014. The deepwater horizon threat. New York Times. 16 april. <https://www.nytimes.com/2014/04/17/opinion/the-deepwater-horizon-threat.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Bold Nebraska. 2017. Big oil has a history of disaster. Bold Nebraska. <http://boldnebraska.org/big-oil-has-a-history-of-disaster/> (Hämtad 2017-01-04)
- Bold Nebraska. 2017. Protect our economic activity, put the brakes on the pipeline. Bold Nebraska. <http://boldnebraska.org/protect-our-economic-activity-put-the-brakes-on-the-pipeline/> (Hämtad 2017-01-04)
- Broder, John M. 2013. Governor of Nebraska backs route for pipeline. New York Times. 22 januari. <http://www.nytimes.com/2013/01/23/science/earth/keystone-pipeline-route-approved-by-nebraska-governor.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Broder, John M, Frosh, Dan, 2012. Rejecting pipeline proposal, Obama blames congress. New York Times. 18 januari. http://www.nytimes.com/2012/01/19/us/state-dept-to-put-oil-pipeline-on-hold.html?_r=1 (Hämtad 2017-01-04)
- Carter, Neil, 2007. The politics of the environment: Ideas, activism, policy 2d ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- Casey-Lefkowitz, Susan, Droitsch, Danielle. 2017. The Keystone XL tar sands pipeline hinders climate change progress. NRDC. <https://www.nrdc.org/resources/keystone-xl-tar-sands-pipeline-hinders-climate-change-progress> (Hämtad 2017-01-04)
- Casey-Lefkowitz, Susan, 2017. Mr. President - Say no to to dirty fuels and new proposed tar-sands pipeline. NRDC. <https://www.nrdc.org/experts/susan-casey-lefkowitz/mr-president-say-no-dirty-fuels-and-new-proposed-tar-sands-pipeline> (Hämtad 2017-01-04)
- Davenport, Coral. 2015. Citing climate change, Obama rejects construction of Keystone XL oil pipeline. New York Times. 6 november. http://www.nytimes.com/2015/11/07/us/obama-expected-to-reject-construction-of-keystone-xl-oil-pipeline.html?_r=0 (Hämtad 2017-01-04)

- Dryzek, John S., 2013. *The Politics of the Earth* 3d ed. Oxford: Oxford University Press.
- Eilperin, Juliet, Mufson, Steven 2014. State department releases Keystone XL final environmental impact statement. *Washington Post*. 31 januari. https://www.washingtonpost.com/business/economy/state-to-release-keystones-final-environmental-impact-statement-friday/2014/01/31/3a9bb25c-8a83-11e3-a5bd-844629433ba3_story.html?utm_term=.bc3a92007051 (Hämtad 2017-01-04)
- Eilperin, Juliet, Mufson, Steven. 2015. Obama rejects Keystone XL project, citing U.S. climate leadership. *Washington Post*. 6 november. https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2015/11/06/obama-set-to-reject-keystone-xl-project-citing-climate-concerns/?utm_term=.d31390cf3888 (Hämtad 2017-01-04)
- Hajer, Maarten A. 2006. "Doing Discourse Analysis: Coalitions, Practices, Meaning" i van den Brink, Margo & Tamara Metze (red.) *Words Matter in Policy and Planning: Discourse Theory and Method in the Social Science*. Utrecht: Labour Grafimedia s. 65-74.
- Hajer, Maarten A. 1995. *The Politics of Environmental Discourse: Ecological Modernization and the Policy Process*. Oxford: Oxford University Press
- Hajer, Maarten A. 2009. *Authoritative governance*. New York: Oxford University Press Inc.
- Idle No More. 2017. Stand with the Oglala Lakota Nation against Keystone XL pipeline. Idle No More. http://www.idlenomore.ca/stand_with_the_oglala_lakota_nation_against_keystone_xl_pipeline (Hämtad 2017-01-04)
- Kessler, Glenn. 2013. Keystone XL pipeline ad suggests Canadian crude will reduce 'reliance on foreign energy'. *Washington Post*. 20 november. https://www.washingtonpost.com/news/fact-checker/wp/2013/11/20/keystone-xl-pipeline-ad-suggests-canadian-crude-will-reduce-reliance-on-foreign-energy/?utm_term=.5f4bead3aa52 (Hämtad 2017-01-04)
- Kleeb, Jane. 2017. Are we risking our land and our water for China?. *Bold Nebraska*. <http://boldnebraska.org/are-we-risking-our-land-and-water-for-china/> (Hämtad 2017-01-04)
- Kleeb, Jane. 2017. Small but mighty, pipeline fighters win. *Bold Nebraska*. <http://boldnebraska.org/small-but-mighty-pipeline-fighters-win/> (Hämtad 2017-01-04)
- Lewis, Roger K. 2016. Not in your backyard? Think twice before you demonize all change. *Washington Post*. 18 november. https://www.washingtonpost.com/realestate/not-in-your-back-yard-think-twice-before-you-demonize-all-change/2016/11/17/e6e3fa0e-a5d0-11e6-8042-f4d111c862d1_story.html?utm_term=.4e9d782f31db (Hämtad 2017-01-04)
- Marx, Michael, 2013. Obama's Climate Legacy and the Keystone XL Pipeline. *The Sierra Club*. <http://blogs.sierraclub.org/compass/2013/01/obamas-climate-legacy-and-the-keystone-xl-pipeline-.html> (Hämtad 2017-01-04)
- McKibben, Bill. 2011. Join us in civil disobedience to stop the Keystone XL tar-sands pipeline. *Grist*. 23 juni. <http://grist.org/climate-change/2011-06-23-join>

- us-in-civil-disobedience-to-stop-the-keystone-xl-tar-sands/ (Hämtad 2017-01-04)
- Michael Brune. 2017. Don't want it. Don't need it. The Sierra Club. <http://www.sierraclub.org/michael-brune/2015/05/tar-sands-resistance> (Hämtad 2017-01-04)
- National Congress of American Indians. 2017. National Congress of American Indians resolution #MKE-11-030. National Congress of American Indians. http://www.ncai.org/attachments/Resolution_HkgPdeJQmhLstPVJGNoJNsEqcyKxRGcpxBTUIVhIdsinhSAvkgp_MKE-11-030.pdf (Hämtas 2017-01-04)
- Natural Wildlife Federation. 2017. Keystone XL pipeline. National Wildlife Federation. <http://www.nwf.org/What-We-Do/Energy-and-Climate/Climate-and-Energy/Reduce-Fossil-Fuel-Reliance/Tar-Sands/Keystone-XL-Pipeline.aspx> (Hämtas 2017-01-04)
- Nocera, Joe. 2012. The poisoned politics of Keystone XL. New York Times. 6 februari. <http://www.nytimes.com/2012/02/07/opinion/nocera-the-poisoned-politics-of-keystone-xl.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Revkin, Andrew C. 2011. More on tar, oil, pipelines and presidents. New York Times. 8 september. http://dotearth.blogs.nytimes.com/2011/09/08/more-on-tar-oil-pipelines-and-presidents/?_r=0 (Hämtad 2017-01-04)
- Rosenthal, Elisabeth. 2010. Clinton facing heat on oil sands pipeline. New York Times. 1 november. <http://green.blogs.nytimes.com/2010/11/01/clinton-facing-heat-on-oil-sands-pipeline/> (Hämtad 2017-01-04)
- Rosenthal, Elisabeth. 2010. Lawmakers oppose canadian pipeline. New York Times. 6 juli. <http://www.nytimes.com/2010/07/07/science/earth/07sands.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Rowland, Jenny. 2017. Senate says "no" to Keystone XL; Next up, president Obama. National Wildlife Federation. <http://blog.nwf.org/2014/12/senate-says-no-to-keystone-xl-next-up-president-obama/> (Hämtad 2017-01-04)
- Schwartz, John. 2016. Another inconvenient truth. It's hard to agree how to fight climate change. New York Times. 11 july. <http://www.nytimes.com/2016/07/12/science/climate-change-movement.html> (Hämtad 2017-01-04)
- The Sierra Club. 2013. Pipeline Company Rescinds Risky Proposal ... For Now. The Sierra Club. <http://blogs.sierraclub.org/compass/2010/08/pipeline-company-rescinds-risky-proposal.html> (Hämtad 2017-01-04)
- Tony Iallorardo. 2017. Watch-NWF calls on Obama administration to stop dirty fuels pipeline. National Wildlife Federation. <http://blog.nwf.org/2010/06/watch-nwf-calls-on-obama-administration-to-stop-dirty-fuels-pipeline/> (Hämtad 2017-01-04)
- Warrick, Joby, Mooney, Chris. 2015. 196 countries approves historic climate agreement. Washington Post. 12 december. https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2015/12/12/proposed-historic-climate-pact-nears-final-vote/?tid=a_inl&utm_term=.3a6ec8cc749c (Hämtad 2017-01-04)

- Wapner, Paul. 2016. Living at the margins. I Simon Nicholson och Jinnah Sikina (red.). *New earth politics: essays from the anthropocene*. Cambridge, MA: The Mit Press, 369-385
- Wheaton, Sarah. 2014. Pipeline fight lifts environmental movement. *New York Times*. 24 january. https://www.nytimes.com/2014/01/25/us/keystone-xl-pipeline-fight-lifts-environmental-movement.html?_r=0 (Hämtad 2017-01-04)
- Winther J, Marianne, Phillips, Lousie. 2000. *Diskursanalys: Som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.